

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT :
Parohiile : 200 Lei
Particulari : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

VALERIU TRAIAN FRENȚIU

DIN MILA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRAȚIA SFÂNTULUI SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI, EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA-MARE.

VENERATULUI CLER ȘI IUBITULUI NOSTRU POPOR CREDINCIOS, DAR ȘI MÂNTUIRE DELA DOMNUL.

HRISTOS A ÎNVIAT !

„Fiul lui Dumnezeu, carele m'a iubit, s'a dat pe sine pentru mine“.

Gal. 2, 20.

Iubiți Frați și Fii!

Cu trei zile mai înainte, în sfânta și marea Vinere a Patimilor Domnului, întreg neamul creștinesc cu o adâncă pietate și cu o sfântă căință a sărbătorit cea mai măreață și cea mai pătrunzătoare întâmplare din istoria omenimei. Anume, „Fiul lui Dumnezeu, carele m'a iubit și s'a dat pe sine pentru mine“, fiind răstignit pe lemnul de ocară al Crucii, rostește cel din urmă cuvânt ca Dumnezeu-Om, zicând: „*sfârșitu-s'a* (Ioan 19, 30). Într'adevăr prin patimile și moartea lui Isus Hristos, s'a săvârșit marea și dumnezeasca lucrare a mântuirii. Oamenii, cari, în urma păcatului strămoșesc făcut cu atâta îndrăzneală de Adam în raiu, din fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai împărăției Cerurilor au ajuns fii ai pierzării și ai blestemului acum sunt răscumpărați și ajung din nou la mărirea dela care au fost căzuți. „*Aceștia sunt cei ce au venit din năcaz mare și și-au spălat hainele sale, și și-au albit hainele sale în sângele Mielului*“ (Apoc. 7, 14). Păcatele de moarte, chiar acelea cari ni s'ar părea nouă mici și neînsemnate sunt nemărginit de mari, pentru că prin ele vătămăm pe Dumnezeu, care e nemărginit de mare. — Dacă zicem un cuvânt de ocară către un prieten al nostru, vătămarea e mai mare; iar dacă zicem același cuvânt de ocară către tatăl nostru, sau către un superior al nostru, deși cuvântul de ocară

a fost același, vătămarea e și mai mare, pentru că acestora le datorăm stimă și mai mare. De aceea fiind Dumnezeu nemărginit de mare orice păcat de moarte vom face, chiar și acela care ni s'ar părea mic și neînsemnat, va fi nemărginit de mare. Și cât de mare e vina sau păcatul, tot așa de mare trebuie să fie și facerea destul. Fiind noi oamenii mărginiți, nu putem face destul pentru păcatele noastre în chip nemărginit de mare, ci chiar și pentru un singur păcat făcut cu știința și voiața, ar trebui să suferim pedeapsă nemărginit de lungă, având un suflet nemuritor. Inșă bunul Dumnezeu ne-a iubit mai mult, și ca să ne putem mântui, Isus — a doua persoană dumnezească — a luat trup omenesc ca să poată suferi pentru noi și astfel să facă destul pentru păcatele noastre. Ca Dumnezeu — fiind preafERICIT — nu putea suferi, dar după unirea ipostatică, ca Dumnezeu-om a putut suferi și suferința sa a fost de un preț nemărginit de mare, așa că a putut face destul pentru păcatele tuturor oamenilor din lume și aceasta a făcut-o din dragoste față de noi, că precum însuși zice: „*Mai mare dragoste decât aceasta nimenea nu are, ca să-și pună cineva sufletul său pentru prietenii săi*“ (Io. 15, 13). Întru aducerea aminte de nemăsurata dragoste a Mântuitorului și de aceste sfinte patimi ale sale, de moartea de pe cruce și de învierea sa de a treia zi, serbăm acest praznic al praznicelor, „*că din moarte la viață, și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântarea de învingere: Hristos a*

înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață le-a dăruit“.

Iubiți Frați și Fii! Isus Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru, a suferit, a murit, și-a vărsat „de viață făcătorul său sânge“, nu numai pentru oamenii cari au trăit înainte de întruparea Sa, și pentru cei ce au trăit pe vremea slântă, când Isus a petrecut cu trup omenesc pe pământ, ci el și-a jertfit viață și a suferit moartea de pe cruce pentru toți oamenii din toate vremurile, trecute și viitoare, până la sfârșitul lumii. Și ne-a lăsat în voia noastră să ne facem părtași, prin sfintele taine, de aceste daruri nemărginite câștigate pe lemnul crucii, pentru aceea El în toate vremile și de toată suflarea omenească, cu drept cuvânt, s'a numit și se numește: „*Domnul, Dumnezeu și Mântuitorul nostru Isus Hristos*“.

Nemărginitele sale daruri câștigate prin sfintele sale patimi și prin moartea Sa de pe cruce, Mântuitorul nostru Isus Hristos le-a depozitat în cea una, sfântă, catolică și apostolică a Sa biserică, pe care a întemeiat-o pe Sfântul Petru, pe care l-a ales de Cap al sfinților Apostoli și în mod solemn l-a pus de temelie a Bisericii Sale, zicând: „*Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi biserica mea*“ (Mat. 16, 18). Din această Biserică toți oamenii din toate vremile pot să scoată, prin cele șapte sfinte taine, ca prin tot atâtea izvoare în veci nesecate ale harului sfinților, atâtea daruri, de câte au lipsă să-și curețe sufletul de orice păcat, să-l împodobească cu harul sfinților și să și-l păstreze până la moarte astfel curățit și împodobit, și în toate zilele vieții să înainteze în dragostea lui Dumnezeu și a aproapelui, și în virtuți.

Iubiți Frați și Fii. În sfânta și luminata ziua a învierii Domnului ce o serbăm astăzi, se deșteptăm în sufletele noastre sentimente de adâncă recunoștință pentru binefacerile sufletești nespuse de mari, ce ni le-a câștigat Mântuitorul și să lăsăm să prindă acolo rădăcini adânci simțământul datorinței noastre sfinte, de a ne folosi de roadele mântuirii și a ne mântui sufletul, pentru care Isus Hristos și-a vărsat sfântul, prețiosul și de viață făcătorul său sânge, nu numai odată pe lemnul crucii, ci în sfânta Liturghie și de atunci încolo și-l varsă pentru noi în fiecare zi, chiar în fiecare ceas, pe întreg rotogolul pământului. Să nu lăsăm ca acest prea scump sânge să se fi vărsat și să se verse spre osânda și nu spre mântuirea noastră; ci să ne curățim des sufletul nostru prin taina sf. mărturisiri, și să ne apropiem des de sfintele Taine, prin cari primim atâtea daruri de câte avem lipsă spre a ne câștiga, păstra

și înmulți harul sfinților, ca „*să putem trăi în sfințenie, muri creștinește și ajunge în cer ferericirea veșnică*“.

Iubiți Frați și Fii! La harurile câștigate de Mântuitorul nostru Isus Hristos și depozitate în tezaurul sfintei Sale Biserici se mai adaug toate meritele câștigate în viața pământească de Preacurata Fecioară Maria, care a suferit alături de iubitul Ei Fiu dumnezeesc, deși a fost scutită chiar și de păcatul strămoșesc și astfel n'ar fi trebuit să sufere nimica în această lume. Apoi meritele cele multe și mari câștigate de Mucenici, Apostoli și toți Sfinții, pe cari și-le-au câștigat prin viața lor sfântă pe acest pământ, acestea toate împreună formează marele tezaur al celei „una, sfântă, catolică și apostolică Biserică“, întemeiată de Domnul nostru Isus Hristos prin Sfântul Petru, Vârhovnicul Apostolilor, și ne stau nouă la dispoziție. Aceste daruri, fiind nemărginit de mari și nemărginit de multe, ne pot servi nu numai pentru iertarea păcatelor, ci și pentru iertarea pedepselor vremelnice, pe cari ar trebui să le suferim aci pe pământ sau în locul curățitor, în Purgator. Domnul nostru Isus Hristos pe Sf. Petru, căruia i-a dat cheile împărăției ceriurilor și puterea de a lega și a deslega, și pe ceilalți Apostoli, cărora încă le-a dat puterea de a lega și deslega, precum și pe urmașii lor legitimi, i-a pus să împartă darurile depozitate în sfânta Biserică, atât prin sfintele taine, dând celor ce voiesc să se îndrepte iertarea păcatelor și darul sfinților, cât și prin indulgențe, iertând pedepsele vremelnice. Indulgențele aceste — Iubiților Frați și Fii — le putem câștiga și pentru noi, dar le putem oferi și pentru cei din locul curățitor. Se cuvine, așa dară, Iubiților, să ne aducem aminte și de cei morți și mai ales de părinții, frații, rudeniile și prietenii noștri repaosăți, și să-i ajutăm prin rugăciunile și jertfele noastre și mai ales prin oferirea indulgențelor ce le putem câștiga atât de ușor, ca după moartea noastră să și aducă aminte și de noi frații, fiii, rudeniile și prietenii noștri.

În Apus, dar și la noi în unele locuri, în ziua după înmormântare, în alte locuri la 6 zile, la 6 săptămâni, la 6 luni și apoi în fiecare an se lasă a se sluji o sfântă Liturghie cu părâstas pentru cei răposăți. Și cu aceasta le facem cu mult mai mare bine sufletelor iubiților noștri, decât cu pomenile obișnuite, cari de multe ori degenerază în adevărate petreceri și beții. Cu multă bucurie primim aproape zilnic dela bunii noștri credincioși din diferitele parohii spre aprobare, Literale fundamentale pentru fundațiuni liturgice familiare. Și ne face plă-

cere văzând la acești credincioși ai noștrii, de o parte recunoștința și dragostea ce o au față de cei reposați din familia lor, de altă parte văzând cum se îngrijesc de sufletul lor propriu, îngrijindu-se fiind încă în viață, ca după moartea lor să se slujească an de an și pentru sufletul lor câte o Sf. Liturghie, ca să nu sufere îndelung în locul curățitor, ci să poată ajunge și sufletul lor cât mai în grabă în Împărăția cerească. Și ne vom bucura și mai mult, dacă fiecare familie, oricât de săracă ar fi, s'ar nizuși să-și facă câte o fundațiune liturgică, îngrijindu-se astfel în primul rând de suflet, pentru că însuși Mântuitorul nostru Isus Hristos ne-a zis: „*Ce folosește omului dacă va câștiga lumea întreagă iar sufletul său și-l va pierde*“. (Marcu 8, 36.)

Iubiților Frați și Fii! Azi când serbăm moartea și învierea Domnului nostru Isus Hristos, să ne apropiem de Sfântul Altar, unde Mântuitorul nostru și azi se jertfește în Sf. Liturghie pentru noi și ca răsplată a iubirii sale nemărginite, ce ni-o arată nouă nevrednicilor zi cu zi, să ne proșternem, să-i mulțumim din tot sufletul pentru toate binefacerile ce ni-le-a făcut, să-i cerem iertarea tuturor păcatelor și să-i făgăduim că de aci încolo, ajutați de harul său, ne vom păstra sufletul nostru totdeauna curat de orice păcat, ne vom împărtași cât mai des cu sfințele taine, ne vom ruga pentru noi, pentru toți cei vii și pentru cei morți, vom oferi bunului Dumnezeu cât mai multe jertfe pentru sufletul nostru și al iubiților noștrii vii și morți.

Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfintei învieri a lui Hristos, că iată a venit prin cruce bucuria în toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm învierea lui. Că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat“. Amin.

Binecuvântarea Domnului să vină peste voi cu al său dar și cu a sa iubire de oameni, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Dat în reședința noastră din Oradea, la Sărbătoarea Invierii Domnului din anul 1936, al Episcopatului Nostru al XXIV-lea.

Episcop Valeriu Traian.

No. 807/1936.

Rugăciuni provăzute cu indulgențe.

Pentru ca credincioșii noștri să aibă cât mai multe prilejuri de a se împărtași de indulgențe, pe cari Capul Bisericii, Vistiernicul tezaurului sufletesc al Bisericii Domnului, le împărțește fiilor săi, și ca prin acele indulgențe să poată fi de cel mai mare folos și sufletele din Purgator, am cerut Sfântului Părinte, ca rugăciunile pe care fiecare creștin le recitează zilnic, să le provadă cu indulgențe. Sfântul Părinte dând ascultare cererii noastre, cu Rescrisul Sf. Penitențierii Apostolice No. 8322/1935, s'a îndurat a aproba, ca rugăciunile:

I. Împărate ceresc, Mângăitorule, Spirite al adevărului, carele pretutindenea ești și toate le plinești, vistierrule al bunătăților, și dătorule de viață, vino, și te așează întru noi, și ne curățește de toată spurcaciunea, și mântuește, Bunule, sufletele noastre,

II. Preasfântă Treime, îndurate spre noi; Doamne curățește păcatele noastre; Stăpâne, iartă fărădelegile noastre; Sfinte cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele tău,

III. Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte Fără-demoarte, îndură-te spre noi,

IV. Cuvine-se cu adevărat, să te ferim pe Tine, Născătoare de Dumnezeu, pe cea pururea fericită și preanevinovată, și Maica Dumnezeului nostru. Pe cea mai cinstită decât Heruvimii, și mai mărită fără de de asemănare decât Serafimii, carea fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul a născut: pe tine, cea întru adevăr Născătoare de Dumnezeu, te mărim,

pe timp de șapte ani adecă până la sfârșitul anului 1942, pentru credincioșii Diecezei române unite de Oradea, să fie împreunate cu indulgențe, în următoarele condițiuni:

A) Primesc *indulgență plenară*, odată pe lună, cari recitează în cursul unei întregi în fiecare ziă oricare rugăciune din cele de mai sus și îndeplinesc odată în luna respectivă și condițiunile obișnuite (mărturisire, cuminecare și rugăciunile la intențiune Sf. Părinte: 5 Tătăl nostru, Născătoare și Mărire Tatălui).

B) Primesc *indulgențe parțiale* de a) 500 zile, cari recitează cu inimă înfrântă oricare rugăciune din cele de sub No. I., II. și III., b) de 300 zile, cari recitează tot cu inimă înfrântă rugăciunea de sub No. IV. (Cuvine-se cu adevărat).

Toate indulgențele de mai sus se pot aplica și sufletelor din Purgator.

Frații Preoți vor căuta ca, despre favorul de mai sus să-și instrueze credincioșii și să-i îndemne des (în biserică, școală și alte ocaziuni) să beneficieze cât de mult de ele, spre binele lor sufletesc și spre ajutarea celor din Purgator.

Oradea, 27 Martie 1936.

TRIBUNALUL MATRIMONIAL DIECEZAN.

No. 5/1936.

Instrucțiune.

Din Instrucțiunile Sacrei Congregațiuni pentru Biserica Orientală, din 19 Iunie 1935, se comunică spre conformare Veneraților Frați, în rezumat, dispozițiunile asupra căsătoriilor rate și neconsumate.

1. Singur Pontifcele Roman poate da dispensă asupra acestor fel de căsătorii. Cererile se vor adresa către Sfântul Părinte prin Sacra Congregațiune pentru Biserica Orientală, de către oricare dintre preoți.

2. Cererile vor cuprinde expunerea întreagă și precisă a faptului și toate motivele pentru obținerea dispenselor, precum și data precisă împreună cu locul unde petrec părțile, cari — după posibilitate — vor iscăli ele însăși cererea.

3. Cererea se va trimite prin Ordinariatul propriu, care va încerca înainte de toate împăcarea părților și va raporta despre această împrejurare, precum și despre autenticitatea persoanelor și împrejurările din cerere.

4. Nu se va putea începe nici un proces în cauză de căsătorie rată și neconsumată, până ce nu se va fi obținut facultate dela Sf. Scaun Apostolic.

Însăși procedura judiciară se va comunica din caz în caz judecătorului delegat.

Frații Preoți vor instrui pe petiționari asupra următoarelor :

1. Fiecare soț este obligat a prezenta următorii martori: a) cel puțin câte trei martori, numiți ai credibilității, rude ori cel puțin vecini majori, cunoscuți ca creștini buni și oameni cinștiți, cari să mărturisească sub jurământ despre cinstea și credibilitatea petiționarilor, că țin poruncile bisericii, se mărturisesc și se cuminecă regulat, că au nume bune și că jurământul lor este vrednic de tot crezământul; b) mai mulți martori, cari au cunoștință directă ori indirectă despre neconsumarea căsătoriei: despre împrejurările dinainte de căsătorie, despre viața lor împreună, despre însăși neconsumarea căsătoriei; dela cine și în special când au auzit despre aceasta.

2. Că atât petiționarii cât și martorii au să depună jurământ pe tot ce afirmă și că au să păstreze secret despre tot ce au spus.

3. Că petiționarii, la caz de nevoie, au să se supună inspecțiunii corporale.

4. Că au să supoarte cheltuelile ce s'ar ivi în cursul procesului.

Can. A. Maghiar.
preș. Trib. Matr.

Concurs pentru postul de cantor din Guruslău.

Pentru împlinirea postului de cantor din Guruslău, (filia parohiei Badon) protopopiatul Zălau, se publică concurs pe data de 19 Aprilie crt.

Retribuțiuni :

1. Locuință cu 2 camere și superedificate.
2. 5¹/₂ jug. cad. pământ și 1 jug. grădină.
3. Drept de pășunat pentru 3 vite.
4. Drept la lemne din pădurea expropriată.
5. Ștolele îndatinate.

Cantorul este obligat a suporta toate impozitele pământul folosit.

Concurenții se vor prezenta pe data de 19 Aprilie crt. aducând cu sine toate actele necesare.

Badon, 22 Martie 1936.

Curatorul.

— „**Bunavestirea**“ la Carei. Sărbătoarea aniversării începutului »mântuirii noastre«, Bunavestirea, anul acesta, la Carei, a fost sărbătorită cu un fast deosebit. Fiii și fiicele Mariei nu puteau trece peste această prea însemnată sărbătoare a Reginei Ceriului, fără a-i aduce prinos de sinceră recunoștință o frumoasă ghirlandă de flori nevestezite. Ne gândim la reușitul festival artistic aranjat de harnica Congregație Mariană a elevilor normaliști și a elevelor gimnaziului de fete din loc, de sub conducerea Păr. Prof. *Coriolan Pop*.

În fața unui select și numeros public se desfășoară un bogat și variat program. Plăcută și neștearsă impresie face „*Pe muntele Golgota*“, poezie de D. Munteanu, recitată de *Ana Constantin* cl. VIII. Șc. Norm. Aceleași îndelungate aplauze le cucerește și D-ș *Văleanu Monica* cl. I. gimn. prin recitarea poeziei „*Tatăl Nostru*“.

D-șoara *Pop Viorica* cl. IV. gimn. cântă cu deplin succes „*Ave Maria*“, cărui punct îi urmează „*Flița Sultanului*“, istorioară în trei acte de *Henri Gheón*, traducere de Păr. Dr. *Dominic Neculăeș*. Rolul principal, a fost isteț interpretat de D-șoara *Mica I. L. Barbul*.

Tot în cadrul programului Păr. Dr. *Ioan Bal* din Oradea, își desvoltă frumoasa conferință »*Demnitatea la care a fost ridicată Preacurata în ziua Bunevestiri*«.

Această demnitate reiese, zice conferențierul, din raportul ce l-a avut Maria cu sf. Treime. Tatălui i-a fost *tovarășe* în executarea planului său, de a-și trimite pe unicul său. Fiu în lume, ca să o mântuiască din robia păcatului; Fiului i-a fost *mamă*, și Spiritului Sfânt *mireasă*, fiind consacrată cu totul dragostei d-zeești. Doar deodată cu această demnitate a primit-o și pe acea de a fi *tovarășe*, mamă și modelul creștinilor. În urmare, noi avem datoria, să o ascultăm, s'o urmăm. La urmă, conferențierul, în calitatea sa de secretar diecezan al operei Pontificale pentru propagarea credinței, face apel ca să se înscrie cu toții în această operă.

Cristos a înviat.

O altă dată se cutremură pământul și se clătină din temelii. Și în Vinerea Mare seara, când Cristos murea pe cruce, pământul nostru s'a sguduit, cași cum ar fi refuzat să-i mai rabde pe oamenii cari l-au ucis pe Creator. Acela a fost un cutremur de groază, care invita făpturile să plângă, împreună cu soarele, apusul Vieții.

Astăzi pământul tresare de bucurie; nu se mai cutremură spre stricăciune ci ca să odrăslească mântuire. Ingerul se coboară din cer, se apropie de mormântul gol, răstoarnă piatra și se așează de supra ei, ca un biruitor.

Femeilor cucernice, ce-l căutau pe cel Mort, ingerul le răspunde un singur cuvânt, care răsună de-alungul veacurilor: „S'a sculat nu este aici”. **A înviat!**

A înviat! Nimic nou. A prezis-o doar. Stricați această biserică și eu în trei zile o voi zidi din nou. Vorbă despre trupul său, adevărata biserică a divinității. Altă dată, celor ce-i cereau un semn al dumnezeirii sale, le răspundea: Nu vi se va da semn decât semnul lui Iona profetul. Precum Iona a stat trei zile în pântecul chitului; așa și Fiul omului va sta trei zile în sânul pământului. Iar altă dată, prezicându-și patimile și moartea, amintea și de înviere. — Prietenii lui Isus nu înțelegeau nimic din toate acestea, dar le înțelegeau bine vrăjmașii săi. De aceea, spre a evita orice zvon despre învlere, îi cer lui Ponțiu Pilat, Procuratorul roman, peceți și păzitori. Doamne ne-am adus aminte că amăgitorul acela încă fiind viu, a spus că a treia zi va învia. Poruncește deci să fie pecetluit mormântul și păzit, ca nu cumva să vie învâțăceii săi să-l fure și să răspândească în popor vestea că a înviat. Căci va fi rătăcirea de apoi mai rea ca cea dintâi. În urmăre își dau perfect de bine seama ce însemnă pentru creștinism învierea lui Isus. Când însă văzură mormântul sigilat, și pe ostașii romani păzind rămășițele pământești ale victimei închise într'o stâncă fără de crepături și fără de ieșiri, crezură că au biruit și de-acum pot să se odihnească liniștiți. Spuse despre sine că este stăpânul vieții „nimeni nu-mi ia sufletul ci eu îl pun dela mine însumi”, și acum iată-l pradă morții. Dar zadarnic. Nici o mie de legioane de ostași nu l-ar fi putut reține pe Isus în mormânt. Iar dacă Isus n'ar fi înviat cu putere proprie, apostolii, fricoși cum erau, n'ar fi îndrăznit niciodată să-l fure.

Dar puterea dumnezească biruiește toate piedecile omenești. Toate precauțiunile luate împotriva ei sunt zadarnice. În cazul de față măsurile potrivnice au făcut mai zgomotoasă și mai vădită biruința lui Cristos asupra morții. Cristos nu se teme de pe-

cețile arhierelor. Se înalță în slava nemuririi fără a rupe pecețile mormântului, precum s'a întrupat din Maria fără a-i strica fecioria neprihănită.

Deci era mort și acuma e viu. **Cristos a înviat!**

Nimic nou, nimic mai sigur! L-au văzut, l-au recunoscut după trăsăturile feței, din cuvinte, după rane, acela cari au trăit în tovărășia lui. Cei patru evangheliști sunt bogați în particularități. Cea dintâie ziuă a săptămânii, zorii zilei, cutremurul, piatra răsturnată, un inger, doi îngeri îmbrăcați în alb, cuvintele lor către cei ce vin la mormânt, aceștia nu sunt numai femei, cari puteau fi omăgite, ori cuprinse de frică, ci și bărbați: Petru și Ioan; vizitatori ce nu se opresc în prag să privească, ci intră și află mormântul gol, giolgiurile date la o parte. Și un lucru e de însemnat: femeile merg la mormânt să plângă și să ungă trupul Domnului cu miresme, iar nu ca să-l vadă pe cel înviat. Se vede din presupunerea Magdalenei, că l-ar fi furat pe Domnul și din preocuparea celorlalte femei, că cine le va răsturna piatra de pe mormânt? Apostolii înșiși, la cari fură trimise femeile de către inger să le vestească învierea „mergeți de spuneți ucenicilor și lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Galileia: acolo îl veți vedea pe el”, nu crezură. A fost nevoie de repetate apariții. Și li s'a arătat lor, i-au pipăit ranele și coasta, a mâncat înaintea lor ca să creadă în învierea lui; ca din necredincioși ce erau, să devină mărturiile și martirii învierii.

Înșiși ostașii ne dau o puternică dovadă despre învierea lui Isus. Cuprinși de frică, palizi ca morși, aleargă să spună mai marilor cele întâmplate. Bătrânii poporului se adună la sfat, hotărăsc să dea „arginși mulți ostașilor”, ca acestia să spună că „ucenicii lui au venit noaptea și l-au furat pe când dormiam noi”. Și dacă durmeați, zice Sf. Augustin, cum puteți spune că l-au furat ucenicii? Dar cu banul se face totul. Și atunci ca și astăzi. Cu câțiva — puțini — bani, plătită trădarea lui Iuda; plătesc cu „mulți arginși”, fiindcă îi interesa mai mult minciuna ostașilor, cărora le făgăduiesc că nu vor fi pedepsiți; căci de vreme ce trebuiau să vegheze — și au veghiat — iar acum declară că au dormit, sunt vrednici de pedeapsă. „Dacă se va auzi la deregătorul, noi îl vom îmblânzi pe el, și pe voi fără grije vă vom face”. Deci îl mituiesc pe Iuda, mituiesc pe ostași și, dacă e nevoie, și pe diregătorul suprem. Iată felul de a fi al vrăjmașilor lui Isus de atunci, și de totdeauna.

Vrăjmașii de astăzi ai lui Isus, ca și aceia de atunci, fără a cheltui bani, mai de grabă câștigând, ghicesc o altă poveste, tot atât de caraghioasă: Isus când a fost așezat în mormânt nu era mort, ci după

puțină odihnă își reveni în ori, și ieși din groapă. Isus nu era mort? Cum se poate aceasta? Dar o noapte de agonie până la sudori de sânge, sbiciuirea care-i răni întreg trupul, spinii cari îi pătrunseră în cap, drumul până la Calvar, cuiele în mâini și în picioare, spânzurat trei ceasuri pe cruce, împunsătura cu sulfa care i-a deschis inima, fluierile picioarelor cari nu i-se zdrobesc, fiindcă cei interesați erau prea siguri de moartea lui, ce dovedesc toate acestea? Dacă Isus nu murea după atâtea suferințe, ar fi săvârșit o minune tot atât de mare ca aceea a învierii. Isus nu era mort? Dar câți erau, la picioarele crucii, interesați ca Isus să moară de-abiniile și să se încredințeze în persoană despre moartea lui? Isus n'a murit pe cruce? Dar ar fi fost de-ajuns mirosul miremelor cu cari se ungeau trupurile celor morți, pentru a pricinui, într'un mormânt închis, și celui mai sănătos și robust om, moartea. Isus nu era mort? Dar cum a putut să iasă din groapă înainte de ce ar fi fost rupte pecețile și răsturnată piatra? Căci e sigur că Isus întâi a ieșit din mormânt și numai după aceea au fost rupte pecețile și răsturnată piatra. Isus n'a murit? Atunci de ce s'a întunecat soarele, de ce s'a cutremurat pământul, de ce s'au deschis mormânturile, de ce s'a rupt catapeteasma bisericii în

doi, încât Dionisie Areopagitul, la Atena, în aceea clipă, a exclamat; ori se nimicește lumea ori moare Făcătorul lumii?

Sărmană știință, care tăgăduiești moartea lui Isus ca să nu admiți învierea! Tu nu ești adevărată. Tu nu vii dela Dumnezeu, căci Dumnezeu este Domnul științei celei adevărate. Noi cu Evanghelia la mână credem și mărturisim că Isus a murit într'adevăr și cu adevărat a înviat.

Cristos a înviat! Ni-o spun două mii de ani. O spunem și noi. Și strigătul nostru este ecoul nebiruit al cuvântului pe care Ingerul l-a spus cucernicelor femei: a înviat.

Cristos a înviat. E salutul nostru creștinesc de Paști. Și glasul sărbătoresc al clopotelor îl duce departe, departe, și-l spune în tot locul unde este o suferință de alinat, o lacrimă de șters, ori unde vreun muritor așteaptă împlinirea unei nădejdi.

În fața mormântului gol care a creat 20 de veacuri de civilizație, căci civilizație și creștinism una sunt, ne plecăm cucernici genunchii reînnoind credința noastră în cel înviat. Căci temelia credinței și razimul oricărui progres adevărat este „piatra răsturnată” de pe mormântul lui Isus!

Cristos a înviat!

O întrebare de sfintele sărbători

Presa.

Presa intră tot mai mult în preocupările clerului și ale poporului nostru.

Ea e dovada progresului și a civilizației.

Astăzi, nimeni nu se mai îmbracă în piei de animale, ci în stofe și blănuri pregătite industrial; nimeni nu mai întrebuițează, decât la extremă nevoie, căruța, ci trenul, automobilul, chiar avionul, ca mijloc de comunicație; tot astfel, nimeni nu mai copiază, lucrările importante, cu mâna, ca altădată în evul mediu, ci le trage, într'un număr cât se poate mai mare, la tipar.

De aceea, nu se poate închipui așezare omenească, modernă, fără lumină electrică, fără telefon, fără telegraf, fără radio, fără tipografie.

Ea e una din atribuțiile cele mai caracteristice ale culturai și civilizației moderne.

Multă vreme nu i s'a dat atenția cuvenită.

Nu cercetăm cauzele. Constatăm rezultatele.

Papii din urmă, însă, începând cu Leon XIII și sfârșind cu actualul papă al acțiunii catolice, nu scapă un prilej bine venit, să nu atragă luarea aminte a clerului și poporului credincios asupra însemnătății presei.

Ea e, pentru lumea intelectuală și morală de astăzi, ceea ce e soarele pentru cea fizică.

Lord Byron, marele scriitor englez, are o poemă interesantă, în această privință, intitulată »Întunerecul«.

El presupune că, într'o zi, soarele dătător de lumină și căldură nu vrea să mai răsară. Întunerecul acopere toată fața pământului. Lipsită de lumină și de căldură, firea întreagă își pierde cumpătul. Apele ies din matcă. Gerul și amorțeala se instăpânesc peste tot cuprinsul. Oamenii, pentru a face rost de lumină și căldură, ard tot ce găsesc în cale. Sate și orașe se mistuesc în flacări. Când nu mai sunt așezări omenești, vine rândul pădurilor. Isprăvindu-se și acestea, începe lupta cea mare, corp la corp, între oameni. Fiecare se repede să pună mâna, mai curând, pe bucata de lemn ce o zărește. Când nu mai sunt nici bucăți de lemn, nici vreascuri, nu mai sunt nici oameni. Toți mor de foame și de frig. Marele poet înfățișează, la sfârșit, pe cel din urmă supraviețuitor omenesc, ținând în mână un tăciune aprins, pentru a-și face oarecare lumină și căldură. Când, însă, acesta zărește, la licărirea tăciunelui, umbra altui muritor, el se grăbește să-l stingă, nu care cumva să-l vadă și să vină să-l răpească.

Viziunea aceasta, oricât de înfiorătoare, ne arată blestemul întunerecului și în lumea intelectuală și morală, nu numai în cea fizică.

Noi care trăim într'o țară, despre care cei mai buni fii ai ei se întrebă: »Până când anii blestemului?«

— avem tristul prilej de a verifica, atât de adeseori, sensul profund al acestei poeme.

Expoziția presei catolice din Vatican, în preajma căreia ne aflăm, ne dă și ea prilej de a ne încredința de adevărurile acestea.

Pe când cea mai răspândită publicație periodică a noastră nu se trage decât în 2000—2500 de exemplare, cele vrăjmașe nouă scot peste 100.000.

Se va zice, însă, că fii lumii acesteia sunt aproape totdeauna mai iscusii decât oamenii lui Dumnezeu. E cunoscută plângerea evangheliei, în această privință.

Dar, chiar în familia noastră catolică, noi uniții

suntem codași, când pe bună dreptate, ar trebui să fim fruntași. Ungurii catolici au periodicul »Sfânta Cruce« (A Szent Kereszt) în 28.000 de exemplare. Noi? Mai bine nu vorbim! — Ei au două cotidiene: unul cu tiraj de 8500 ex.; celălalt cu 10—12.000 ex. Noi? Unul am avut și nici pe acela n'am fost harnici să-l susținem, l-am lăsat să moară.

De aceea, acum, de praznicul Învierii Domnului, preoți și credincioși deopotrivă, când ne apropiem de sfintele taine, să întrebăm: Ce facem pentru dezvoltarea celei de a patra puteri mari a Statului cași a Bisericii: Presa? **P. Ioan Georgescu.**

Domnul a înviat, ca să învieze pe toți oamenii...

Ce moment mai prielnic poate fi pentru omul cătuși de puțin conștient de un rol al său mai superior pe această planetă, pentru cel ce privește măcar odată pe an în adâncul sufletului său, — decât zilele de pocăință premergătoare Sf.-lor Paști! Cel puțin în aceste zile să ne reamintim etapele vieții pământești ale Aceluia care a fost și este Marele Invățător al lumii, care ne-a dovedit în mod neîndoelnic ce suntem noi oamenii pe acest pământ, cum trebuie să ne trăim viața noastră cu totul efemeră și care este obiectivul spre care trebuie să tindă această viață din momentul în care s'a trezit la conștiință și până la debarasarea sufletului nostru de haina pământească, trupul material.

Părintele Atotputernic, Preaîndurător, văzând căderea primilor oameni, a hotărât încă atunci mijlocul prin care să ne scape de osânda veșnică. Cristos, Mântuitorul nostru încă dintru început s'a angajat, din propriul îndemn al iubirii. Sale nețarmurite față de bietul om buimăcit, ca să-l conducă pe acesta pe cărare purificării. Deși era în perfecta cunoștință a pătimilor pe cari avea să le îndure aici pe pământ, a primit totuși misiunea sublimă, cu acea abnegație, cu care numai un »Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat«, »Fiul omului«, a putut să o ducă la perfectă îndeplinire. Și dacă fără ezitare s'a sacrificat pentru noi păcătoșii, nu e de mirat dacă acum 2000 de ani, când a apărut pe pământ, seriozitate și tristețea l-a umplut sufletul mai curat decât cristalul diamantului, făcând pe proconzulul acelor vremuri, Publius Lentulus să scrie despre El: »Nimeni nu l-a văzut să râdă, dar adeseori a fost văzut plângând«. Natural, plângerea aceasta nu s'a referit la soarta Sa, ci a vărsat lacrimi pentru ticăloșenia și orbecarea oamenilor, a căror fapte mișelești le-a prevăzut în toată goliciunea lor.

Și mai sunt și astăzi milioane de oameni cari nu cunosc adevărul, nu-și cunosc rostul vieții lor, nu cunosc pe Dumnezeu, Creatorul lor, nu știu că există iubire. În veacul acesta, când omul a supus multe din forțele naturii, dealtfel și ea produsul creațiunii divine,

câți își dau seama ce a însemnat viața Lui pe sfera noastră pământească!?

Zadarnice sunt diversele invențiuni și descoperiri științifice — care în fond sunt menite să mărturisească nimicinia noastră în cadrul imensului univers și să privim tot mai smeriți spre Forța supremă, căreia se datoresc toate produsele minții omenești, — sufletul omenească este tot în rătăcire ca și acum câteva mii de ani. Și aceasta pentru că mulți oameni nu știu încă cine sunt, ce sunt, de unde au venit și unde vor merge, ce este binele și răul? Dar iată că toate acestea au fost luminate de către Tatăl ceriurilor prin Unul născut Fiul al Său, întrupat în materie omenească, făcând pe oameni să înțeleagă că scopul vieții fiecăruia este cunoașterea iubirii și a păcii, de a-și însuși această lege a iubirii și să muncească în spiritul acestei legi.

Și dacă sunt între noi de aceia cari pot să cuprindă aceste adevăruri — în ultima analiză adevăruri foarte simple, pe înțelesul tuturor — totuși acestea nu sunt traduse în practică. Da, fiindcă omul s'a obișnuit să privească totul numai prin ochii trupești și pentru aceea, ce cade înafara corpului, nu mai e dispus să muncească, să poarte vreo sarcină, pentru că egoismul său se opune iubirii. Acest egoism îl înțelegea Caiafa când a spus: »Mai bine să moară un om pentru popor, decât să piară întreg poporul!« Egoismul este acel substrat ce nu lasă adevărul divin să se reflecteze în sufletele oamenilor. Egoismul, mai presus de toate, este meteahna ce întunecă zarea spiritului nostru, ne face să scăpăm mereu din vedere că suntem cu toții fiii unuia și aceluiăș Părinte, că în fiecare din noi licărește o mică scânteie din sufletul Creatorului, că Dumnezeu este Unul, al tuturor, că »El este Spirit și Adevăr și cade-se să ne închinăm Lui în spirit și în adevăr«!

Pentru această credință și acestea adevăruri a pățimit Mântuitorul nostru, pecetluind doctrina Sa cu moartea de pe lemnul crucii, — arătându-ne și aci că trupul este ceva secundar, dar că sufletul este totul și pentru înălțarea acestuia nu trebuie să ne dăm la o

parte de nici o suferință. Aceasta este însemnătatea jertfei lui Cristos; și-a dat viața pentru aceia cari cred într'ânsul și-i imploră iertarea păcatelor!

Apoi a învins moartea, a înviat din morți cu sufletul și trupul Său, — trup ce a rămas în tot timpul șederii Lui pe pământ, pur și neîntinat, cum a fost în momentul când a îmbrăcat acest corp, ca să ne dovedească continuarea vieții dincolo de mormânt, chiar mai mult, că după moarte începe numai adevărata viață.

Să ne coborîm deci în aceste zile înălțătoare în colibița sufletului nostru, să depunem la picioarele Lui toate rătăcirile, scăderile, greșelile, defectele și păcatele noastre, rugându-L pe El să ne vindece sufletul de boala nelegiuirilor săvârșite, ca astfel prin Sfânta Lui Inviere să învieze și sufletul nostru, devenind în felul acesta copii iubiți ai Tatălui Ceresc!

Profesor Augustin Fritea.

Natura Apostolatului Mirean.

Din analiza definiției care spune, că apostolatul mirean este participarea mirenilor la apostolatul ierarhic, rezultă: amplexarea organizațiilor de felul acesta, calitatea persoanelor ce le formează, precum și caracterul specific, prin ce se deosebesc de alte organizații, adică, tot ceea ce constituie natura, sau esența socotită sub raport de activitate.

Mirenii conlucră la opera de mântuire a Bisericii. Apostolatul lor este un fel de participare la apostolatul Bisericii, dar nu este întreg apostolatul ierarhic; iar acțiunea este de ordin spiritual. Papa Piu XI, scria la 6 Noemvrie 1929, Cardinalului Segura că, »Acțiunea Catolică nu este de ordin material, ci spiritual; nu pământesc, ci ceresc; nici politic, ci religios«. Deși cea dintâiu chestiune este formarea proprie, totuși, fiind un apostolat, nu se poate mărgini la aceasta, ci trebuie să ia în socotină realitatea păturilor și a organizației sociale.

Cu toate acestea nu va aborda chestiunile de capul propriu, ci în subordinea ierarhiei bisericești, care trebuie să dea directivele prin aceea largă scară de asistență religioasă a personalului clerical. Avându-le în vedere pe acestea, și scopul ce-l urmărește, creștinarea și recreștinarea societății omenești, apostolatul laic, sau mirean, va trebui să se prezinte la muncă, să abordeze problemele în cadre de apostolat organizat, și încă de organizație ierarhică, potrivit-se întru toate cu organizația bisericească, și anume: organizații parohiale, eparhiale, și în urmă, o organizație centrală și unică pentru întreaga țară, și binele comun al națiunii, deoarece se ivesc probleme și inițiative care trec peste hotarele unei eparhii. În felul acesta elementul mirean are o misiune înaltă, dar tot atunci își asumă și o răspundere în fața omenirii.

Pentru ca apostolatul să fie cât mai fecund, mai bogat în activitate, și să dea rezultatele dorite și urmărite, e nevoie ca membrii organizațiilor, amăsurați pozițiilor ce ocupă în cadre, să aibă cele mai eminente calități sufletești, pe care le pretinde însăși firea și demnitatea apostolatului, în vederea scopului ce-l urmărește.

Trebuie să aibă în special o credință vie, conduită

ireproșabilă și un zel arzător; calități pomenite încă de PIU X. Pe lângă o viață nepătată, membrii vor avea și o evlavie adevărată, împlinind nu numai datorințele creștinești impuse prin poruncile dumnezeiești și bisericești, ci, răzimați pe o cunoștință îndestulătoare despre adevărurile religioase, și pe o bunătate a inimei isvorită dintr'o viață internă și sufletește bogată, vor fi mânați de dorul de a face bine și altora, care dorință în activitatea apostolatului mirean își găsește un deuseu vast.

Se cere jertfă. Dar mângâierea de a fi făcut un bine, — nu numai incontestabil, dar prețuit de organele instituției divine, și tot atunci inalienabil, — este o răsplată suficientă pentru eforturile făcute, și pentru a încuraja și îndemna la noi eforturi. Cine îndeplinește munca zilei, nu-și face decât datoria. Câștigul însă, reiese din ceea ce face în plus, ca și alții văzând faptele cele bune să preamărească pe Tatăl cel din ceriuri.

Așa stând lucrurile, jertfa de timp, fie și numai luând parte la ședințele unde se desbat chestiunile de organizare, de desfășurare a programului, de măsuri ce se pot lua și se prevăd folositoare etc., este o jertfă hărăzită să fie bine plătită, timpul acesta este mai bine folosit. Tot așa și cu eventualele cheltuieli, fie de inițiative, fie provenitoare din eventualele deplasări; sunt banii cei mai bine plasați.

Așa este în principiu. În praxă însă se mai cere să se jertfească și comoditatea. Ceea ce se face, să se facă regulat, adică prompt, și mereu. O oră sau două de consfătuire pe lună sau pe săptămână, să fie chestiune de cinste. Munca de un ceas, sau de un jumătate de ceas, destinat organizației, și apostolatului acestuia, nu trebuie precupețită. Un spirit de jertfă care să pătrundă și să stăpânească pe toți membrii aduce roade bogate, face să vezi prin apus, organizații centrale cu birouri ce pot emula cu ori care minister de stat. Sacrificarea timpului disponibil pentru recreație în favorul organizației, este o cinste și chestie de ambiție. Se stabilesc zilele în care fumătorii nu fumează, ci importul îl varsă la casieria organizației; alte zile, în care nu se face uz de tramvai, cu acelaș scop re-

nunță le unele spectacole, deși iertate și oneste în sine. Apostolii de felul acesta, măestri ai abnegațiilor, propagă binele și sunt stâlpii omeniei, iar în urma lor răspândesc mireasma încrederii și a cinstei. Tineretul ofelită în deprinderile acestei școli, ajunse la unele hotărâri eroice, ca aceea de pildă, să încheie căsătorie numai cu necredincioși și indiferenți, pentru ca în felul acesta să aducă și pe alții la adevăr. De altfel toată activitatea organizațiilor cu ideologie corporativă și de breslă, se razimă pe jertfa și munca făcută în plus, și după orele de muncă obișnuită. Ceea de apostolat rămâne însă mai nobilă, căci, împreună fiind cu evlavia, are, după vorbele sf. Pavel, „făgăduința vieții de acum și a celei viitoare» (I. Tim. 4,8).

Diferințe de vederi.

Pentru că nu se înțelege pe deplin natura apostolatului mirean, — sau mai bine, pentru că în teorie merge, dar când e cazul să se aplice, să venim la practică, — se nasc ușor vederi, prevederi și păreri diferite, care apoi pot duce la adevărate neînțelegeri de natură să împiedece activitatea și să zădărnicească orice străduință spre țință. Toate aceste diferite chipuri de a vedea, pe cari P. E. Rosa S. I.¹⁾, foarte bine le grupează în patru puncte, au la bază faptul că nu se pătrunde îndeajuns natura organizației, nu se ține cont suficient de noțiunea ei exprimată prin definiție, așa cum cer toți gânditorii mai profunzi, în frunte cu Cicero, ca orice discuție să pornească dela noțiunea lucrului exprimată prin definiție, ținând seamă de toate elementele ce se țin de natura lucrului. Așa de pildă, în cazul nostru, este vorbă de o *participare* la apostolatul ierarhic, dar nu este înlocuirea aceluia. Este *apostolat mirean*, prin urmare, deși mirean, totuși pentru că este apostolat, va putea fi într'o măsură mai mare sau mai mică religios, dar va *trebui* să fie totdeauna de ordin religios; nu se va ocupa deci ca program propriu de altă mișcare, necum antireligioasă dar nici măcar de cele simplaminte laicale, autonome, neutrale, sau indiferente din punct de vedere religios. Și iarăși, cât privește raportul mirenilor față de ierarhia căreia sunt atașați, situația lor în subordine față de apostolatul clerului nu va fi forțată sau violentă, ci totdeauna liberă și binevoitoare; nu servilă ci fiască, și nu de minori ci de oameni maturi.

1. Ca izvor de diferențe de vederi se semnalează în rândul întâiu părerea că apostolatul mirean, Acțiunea Catholică, ar avea o formă fixă și identică în așa fel în cât ar trebui să-și desfășoare activitatea exact în acelaș fel în toate țările. Or, de fapt, Acțiunea Catholică are ceva comun și constant, bine stabilit și unic, dar tot atunci are și forme mutabile. Are element generic, identic pentru toate țările, și are element specific pentru fiecare țară, după cum s'a spus la vremea sa că, la numele de Acțiune Catholică, se adaugă cel al țării pentru a indica specificul acelei țări.

2. În rândul al doilea, se socotește ca un ceva nou și îndreptățit să suprime eventualele organizații deja existente, și care ar urmări barem în parte acelaș scop. De fapt însă apostolatul laic, sub mișcarea cu denumirea de acțiune catholică, nu este negativist și distrugător, ci dacă și are ceva nou în formă, mai potrivit timpurilor de azi, nu are pentru a distruge organizațiile vechi, ci pentru a da o nouă viață, o întinerire, dar nicidecum nu poate să distrugă, ci cu elementele de incontestabilă noutate, rămâne în firea lui pururea constructiv.

3. Al treilea izvor de neînțelegere poate să fie *conducerea ierarhiei* sub a cărei diriguire trebuie să stea Acțiunea Catholică, și în care fapt unii, foarte ușor, pot vedea un *clericalism* în sensul de abuz. Dar de fapt, ținând seamă de definiția apostolatului și de natura Bisericii, care în cele spirituale are putere directă și imediată, iar în cele materiale și lumești putere indirectă, se vede îndată, că opera de participare a mirenilor la apostolat are nevoie de conducerea și supravegherea Bisericii, care conduce și supraveghează prin *asistența* sa. Iar pentru raportul de reproșitate și legătura de participare, pe cum asistenții ecleziastici nu vor să fie dictatori, așa nici mirenii nu-și vor pretinde autonomia, ci-și vor păstra echilibrul în armonie, înlăturând orice conflict posibil între oameni.

4. Mai delicat este al patrulea capitol și izvor de neînțelegeri: raportul dintre apostolatul laic și politică. Referitor la aceasta, după o părere, apostolatul laic ar trebui să se mărginească la streșina bisericii, la religie și rugăciune; pe când după alții, ar fi tot una cu politica, fie și politică de partid.

Făcând însă deosebirea convenită între politica de partid, care divizează spiritele, și cealaltă de un bine obștesc, care le împreună cu legătura naturală și creștinească a justiției, apare clar că, pe când de cea dintâiu nu se poate ocupa, de cea de a doua nu se poate dispensa, din moment ce Acțiunea Catholică urmărește morala și etica socială. Când în sinul unei națiuni este unitate de vederi și nu sunt mai multe partide, deprinderea drepturilor cetățenești nu înseamnă politică vulgară de partid, și nu poate fi interpretată ca atitudine potrivnică cuiva, mai ales dacă e vorba să se împiedece o daună morală sau religioasă, asupra căreia cei mai chemați să se pronunțe sunt tocmai cei din organizațiile de apostolat. Identitate între partide și Acțiunea Catholică nu se obține însă prin faptul că ar fi aceleași persoanele și ici și colea, căci pe când Acțiunea Catholică trebuie să fie una și numai una organic, singuraticii ei membrii, ținând seamă mereu de principiile creștine, pot să-și împlinescă datorințele lor de cetățeni și în diferite tabere politice divizate pe alte amănunte. Pot să facă pe răspunderea lor personală, dar nu în calitate oficială, nu angajând organizația în forma oficială, și aceasta pentru nobilul scop ce-l are organizația de a conlucra la mântuirea sufletelor, propovăduind împărăția lui Dumnezeu.

G. S.

¹⁾ Civ. Catt. 1936, Vol. I., 279—290.

Rugăciunea.

Timpul Paresimilor este vremea în care creștinul se roagă mai mult. Așa ne pregătim a suferi la Patimile Domnului și a ne bucura de Invierea Lui. Dar a se ruga nu trebuie să înceteze omul, cât trăește pe pământ.

»Toate câte cereți, rugându-Vă, să credeți că veți lua și va fi vouă«, scrie S. Apostol Marcu, că ne poruncește Cristos. »Nu încetați să vă rugați că aceasta este voia lui Dumnezeu« spune S. Apostol Pavel.

Mare este puterea rugăciunii! Prin rugăciune putem muta din loc munții, dacă avem credință.

Un învățat om de știință, un biolog de frunte, care se ocupă în mod special cu studiul țesăturilor vii în medii artificiale, într-o lucrare intitulată »Omul necunoscut«, recunoaște »existența unor procese organice și mintale necunoscute încă«. »Concepția actuală a influenței rugăciunii asupra stărilor patologice, e bazată pe observația bolnavilor, care aproape instantaneu sunt vindecați. Singura condiție indispensabilă a fenomenului, este rugăciunea. Nu e nevoie ca să se roage însuși bolnavul, ori să creadă. Este de ajuns să se roage pentru el«.

Astea le spune un învățat histofiziolog, un om ce lucrează în laborator. Asta dovedește cât adevăr e în Sfânta Scriptură și cât folosește omului ruga.

Rugăciunile sunt aripele pe cari Dumnezeu le-a dat omului spre a se ridica, în viață fiind, până în ceruri la El.

Rugăciunile ne țin în legătură permanentă cu El. Prin rugăciuni căpătăm puteri și mângăere, ajutor. Prin rugăciuni, putem folosi celor ce sufăr pe pământ; prin rugăciuni, putem să rămânem în legătură cu cei pe cari i-am iubit și cari au trecut în viața de dincolo.

Rugăciunea este, poate, taina cea mai mare. Să nu nesocotim nici una din tainele, ce Cristos ne-a pus la îndemână; dar să știm că prin rugăciune facem ca efectul sfintelor taine, să lucreze mai intens. Să nu ne îndoim de acest adevăr, și cu vreme ori fără vreme, oricând, nu numai în Paresimi, să ne rugăm neîncetat, siguri fiind că ruga noastră va fi primită, fie că ne rugăm pentru noi, ori pentru prietenii sau dușmanii noștri, fie că ne rugăm pentru vii ori pentru morți. Întotdeauna!

Să ne înălțăm dar ruga la ceruri, când clopotele ne chemă ori ne vestesc ceva, să ne rugăm când trecem pe lângă o biserică, ori pe lângă o cruce; dimineața când ne deșteptăm și seara, înainte de a adormi. Să ne rugăm neîncetat. Așa ne sfătuește Evanghelia, așa constată oamenii de știință, că putem schimba țesăturile organice și aduce o vindecare nouă ori altora. Astfel stăm în legătură permanentă cu Dumnezeu și cu oamenii.

M. T. C.

Din frământările ASTRU-lui.

Organizația Astristă din București prezentând această dare de seamă asupra unui punct câștigat în seria de probleme puse, justifică continuitatea preocupărilor dela congresul ținut la Blaj. Cele discutate și revendicate acolo nu le trece în rândul documentelor istorice cu însemnări marginale, ci le însușește în măsura în care împrejurările, bunăcredința și însuflețirea i-o permit. Căci, dacă puneam atunci întregul temeiul al acțiunii noastre pe o legătură dintre studențime și preotul universitar, ne plăcea să credem că ne apropiem de scopul acțiunii catolice. Și dacă azi rămânem pe aceiași poziție, stăruința noastră isvorește din convingerea, că nu manifestări de ordin administrativ și extern vor justifica existența asociațiilor noastre, ci fondul care nu poate fi depășit: vieța religioasă în toată plinătatea și farmecul ei.

Azi la București se vorbește de acest adevăr. Și când unii din membrii ASTRU-lui se apropie zilnic, săptămânal ori lunar de Isus Euharisticul e și un început de faptă. Cine va trimite, însă focul din cer să mistue indiferența, să oțelească timidele găsiri, să plinească o tendință, să însuflețească, să ștergă teama?

Studenții au nevoie de un părinte sufletesc al lor și numai al lor, care să-i caute să-i priceapă; un frate mai mare, un prieten, un trimis al Domnului, care să-i ia de mână, să-i călăuzească. Cu toată bunăvoința până ce această trebuință nu va fi satisfăcută, putem fi socotiți doar căutători de comori, cari se hotărăsc așa de greu să pornească la drum. Studențimea îl caută pe Isus și vrea să și-L apropie; vrea să fie sprijinul de mână al Bisericii, dar cine va trimite caravana în deșert fără călăuză?

În 22—25 Martie Păr. franciscan Ioan M. Gârleanu a fost invitat să ne conducă exercițiile spirituale. Am fost numai 22 cari am primit pe Dumnezeu Euharistic, dar tăria insuflată atunci ne va călăuzi mereu, va răsturna bariere; cuvântul ne-a convins, harul lui Dumnezeu a desăvârșit opera. Dar continuitatea?

Biserica nu trăește numai azi. Ea are nevoie de membri și mâine. Dar va putea conta pe ei când nu și-i pregătește? Acțiunea catolică trebuie interpretată așa cum e. Localizarea nu implică și deformarea.

Dați-ne preoți și vă asigurăm că mâine răsturnăm lumea!

ASTRU-București

— **Apostolie în mijlocul Romilor.** Cunoaștem mișcările din timpul din urmă pentru organizarea romilor. Se cheltuește azi multă bunăvoință însă rezultatele ni le va arăta numai viitorul. Într-aceasta, în parohia Oradea Orașul-Nou, s'a început o apostolie sufletească intensă în mijlocul romilor. P. Dr. Ioan Bal, ca un zel vrednic de toată lauda, în fiecare Duminică este în mijlocul lor și prin slujbe dumnezeiești, prin predici, îi luminează asupra datoriei creștinești și-i ajută să poată trăi după legea sfântă a lui Dumnezeu.

PACE VOUĂ!

Isuse al păcii veşnic Rege,
E ură mare'ntrre popoare,
Şi moartea e cutropitoare,
Frăţia nu se înţelege.

A curs cu răurile sânge,
S'a 'ntins desful în ţări pustiul!...
Destule vieţi a'nchis sicriul.
Atâta lume a plâns şi plânge...

Spre omenirea frântă'n două,
Isuse'ndurător priveşte
Şi atotputernic azi rosteşte
Ca la'nviere: PACE VOUĂ!

P. Ion Gârleanu

CRONICI

— **Agru la Mociar.** În ziua de 22 Martie a. c., Agru din parohia Mociar a aranjat una dintre cele mai reuşite serbări agriste, la care au luat parte toţi membrii »cercului agrist Holod şi jur«, pre cum şi o mulţime de agrişti din parohiile Holod, Vintire, Dumbraviţa şi Rogoz.

Şedinţa s'a deschis la ora 14¹/₃ cu un program bogat şi variat, punctele fiind executate de elevii şcolii de sub conducerea harnicului înv. dir. D. G. Făşie şi a distinsei d-şoare înv. F. Butcă. Au plăcut mult corurile religioase instruite de d-l înv. G. Făşie, pre cum şi cele 4 dansuri naţionale, cari au fost adevărate surprize pentru participanţi. A produs multă voie bună piesa teatrală »Țiganul notar«.

Preşedintele »cercului agrist« d-l A. Văcărescu, într'o cuvântare plină de învăţături creştineşti, arată celor de faţă »Cum să ne pregătim sufleteşte pentru sf. Paşti«, declarând şedinţa deschisă. Mărturisim că, cuvântarea aceasta a preşedintelui a fost una dintre cele mai frumoase cuvântări rostite până în prezent la serbările agriste.

În cadrul programului îşi ţine conferinţa d-l înv. dir. I. Titon, secretarul »cercului agrist«, despre »Credinţele deşarte«, arătând originea acestor credinţe, pre cum şi datorinţa creştinilor de a ţine numai sărbătorile rânduite de biserică. Conferinţa a fost ascultată cu mult interes.

Urmează conferinţa d-nei înv. din Vintire M. Muntean, despre »Educaţia sufletească şi trupească a copilului«. Felul în care a fost expusă această conferinţă, pre cum şi argumentele folosite pentru a dovedi ascultătorilor răspunderea mare ce o au părinţii înaintea lui Dumnezeu pentru educaţia ce o dau copiilor — o

pune pe conferenţiară în rândul celor mai buni conferenţieri populari

La urmă, d-l înv. dir. G. Făşie, aduce mulţumirile sale oaspeţilor, cari au participat la această serbare agristă. D-l A. Văcărescu, în numele membrilor »cercului agrist«, aduce mulţumirile sale d-lui înv. dir. G. Făşie, şi d-şoarei înv. F. Butcă pentru munca depusă la reuşita acestei serbări. Păr. E. Pantea invită pe cei prezenţi, să ia parte la »Bindecuvântarea Euharistică«, ce s'a oficiat în biserică de către Păr. V. Muntean din Vintire şi Păr. E. Pantea din Mociar. Răspunsurile au fost date de către agriştii din Holod sub conducerea Păr. V. Ghergariu, şi a agriştilor din Vintire. Predica a rostit-o Păr. C. Marian din Rogoz, despre »Datorinţa creştinilor de a se înrola sub steagul lui Hristos«.

Membrii »cercului agrist« trecând la locuinţa Păr. Pantea, au discutat mai multe chestiuni în legătură cu activitatea ce trebuie s'o desvolte în viitor, şi fixează proxima şedinţă în parohia Holod pe ziua de 26 Aprilie.

Seara târziu, agriştii veniţi din parohiile vecine, părăsesc parohia Mociar în cântece religioase, ducând cu ei amintirile cele mai plăcute.

Agrist.

— **Festivalul elevelor dela Surorile Ursuline.** Cu o deosebită plăcere înregistrăm festivalul românesc al elevelor dela Şcoala Normală a Congregaţiei Surorilor Ursuline din Oradea, care a avut loc în după masa zilei de 23 Februarie crt. în sala *festivă a numitei şcoli*.

Programul bogat, bine ales şi distractiv, s'a desfăşurat în faţa unui public numeros şi select, care a dat dovadă de iubirea şi recunoştinţa sa, faţă de activitatea rodnică a acestui ordin de Dumnezeu binecuvântat. După cântarea Imnului Regal şi după salutarea oaspeţilor, au urmat 14 puncte variate. Monoloagele şi dialogele interpretate cu temperament, poeziile recitate cu receruta dibăcie, bucăţile corale şi cântecele executate cu multă pătrundere, bucăţile de pian executate cu o fină tehnică, dansurile naţionale şi dansul zinelor executate cu delicateţă surprizătoare, precum şi regisarea artistică, au făcut ca cei prezenţi să aibă parte de o serbare într'adevăr recreativă, distractivă şi plină de impresii plăcute.

Succesul moral al festivalului ni-l asigură ropotele de aplauze sgomotoase şi îndelung repetate.

— **Misiuni în parohia Tătăreşti.** Îndepărtata noastră parohie, *Tătăreştii* părintelui Iosif Cavaşi, din 26 Februarie — 1 Martie, a avut parte de sfinte misiuni. Purtător al cuvântului a fost *Cuvioşia Sa Iosif Cevalante*, ieromonah român unit în cinul Sf. Francisc. Rezultatul sfintelor deprinderi peste aşteptări. În urma celor şase paraclise, zece predici, zece sfinte liturghii şi o Bindecuvântare Euharistică, s'au apropiat de Sf. Taine nu mai puţini de 703 suflete din totalul de 1290. (Mulţi dintre credincioşi de altfel sunt plecaţi la lucru în Vechiul Regat).

Păr. predicator a ostenit şi în filia Tătăreştilor, în *Tireac*, unde a ţinut trei paraclise, tot atâtea predici

și o sfântă liturghie; credincioșii de aci au luat parte de altfel cu toții la toate serviciile divine din mașre.

Cu ascultarea mărturisirilor, pe lângă păr. misionar și păr. local, au mai ostenit Cuc. Păr. *Paul Silaghi, prof. on. Viile Satu-Mare; Dumitru Șaitoș-Hrip, Alex. Găvrus, Rușeni*; ca lector la serviciile divine a servit Rev. *Eugen Baști* cleric abs. din loc.

De remarcat râvna intelectualilor și a autorităților locale pentru reușita acestor sfinte deprinderi sufletești.

Facă Domnul ca acest modest început să fie augur al unui și noui primeniri sufletești, atât de necesare sufletelor în calea spre desăvârșire.

— **A. G. R. U. Catedralei.** Sezătorile AGRU-lui Catedralei se țin după programul stabilit. La 1 Martie, Colonia Iosia a fost la rând, și a și avut în localul Capelei o șezătoare frumoasă. După sf. liturghie, credincioșii adunați au ascultat cuvântul de deschidere, spus de Secretarul Organizației *D. Petru Moșneag* și programul se continuă apoi cu recitări și coruri de copii. *P. I. Gârleanu* își dezvoltă conferința cu proiecțiuni luminoase, despre cele ce trebuie să le știe și să le creadă un român unit. La sfârșit *D-I A. Mureșan*, în aplauzele tuturor, mulțumește conferențiarului, care în continuare, arată rolul cultural ce l-a avut biserica română unită în istoria neamului românesc. Apoi, d-I Secretar încheie șezătoarea cu un apel calduros la cei de față, de a se înscrie în A. G. R. U. Copiii: *Stanciu Ioan, Berinde Veturia și Ana, Galovici Estira și Elisaveta, Ardelean Vasile*, s'au achitat frumos de rolurile lor și ținem să mulțumim, și pe această cale, acelora cari i-au pregătit.

In ziua de 8 Martie, la ora 4 p. m., s'a ținut altă șezătoare la Școala No. 2. Sala mare plină de lume doritoare de înălțare sufletească, d-I vice-președinte *Iosif Fersigan*, deschide ședința și toți apoi își ațințesc privirile pe ecranul improvizat, unde se arată cu proiecțiuni o vânătoare în Africa. Apoi *D. Fersigan* ține o vorbire duiosă despre iubirea de neam, aplaudată cu căldură în mai multe rânduri. Poezii naționale, recitate de copii îmbrăcați în costume naționale, cântări, și iarăși se luminează ecranul de data asta cu icoane frumoase, pe cari le explică *P. Gârleanu*, arătând că românul, ajuns stăpân pe țara lui, numai așa o va stăpâni cu cinste și putere nebiruită, dacă va avea și o credință vie, tradusă în fapte de virtute creștinească. Se cântă *Creștin sunt*, apoi se cer și se dau iscăliturile celor de față pentru a protesta împotriva legiferării avortului, și în cântecul *Noi vrem pe Domnul*, mulțimea se îmbrăștie.

BIBLIOGRAFIE

— *Păr. Mihai Demeter: Sub cedrul dela Roma. Poezii. Poezia-i o artă.* Scopul artei este exprimarea frumosului; scopul acestei exprimări este delectarea nobilă și superioară a sufletului și îndemnul spre bine și virtute.

Poezia exprimă, frumosul sentimentelor și produsul minții și al fanteziei prin vorbe și este un limbaj superior al acestora. Acest limbaj este supus anumitor reguli dela cari nu te poți abate fără ca să prejudiciezi însăși arta poeziei. Căci de mare importanță e în poezie ce spui și nu e de mică felul în care spui. Aceste două — ce spui și cum spui — formează ceea ce în critica literară se numește fond și formă.

Considerând fondul poeziilor *Păr. M. D.*, putem spune că ele tratează teme ce servesc în modul cel mai fericit și eficace scopul adevăratei arte. Poeziile sunt grupate în patru părți. Cuprinsul fiecărei părți îl sintetizează mai mult sau mai puțin, titlul pe care fiecare grup îl poartă scris la început.

Partea primă: *Sub cedrul dela Roma*, o formează un grup de 16 poezii. Prima poezie după care e intitulată atât cartea cât și partea, o exaltare a cedrului dela Roma (Papa) și o invitare caldă adresată tuturor muritorilor de-a grăbi sub cedrul fainic dela Roma. Celelalte sunt, parte producții originale, parte prelucrări; toate frumoase în descrieri și multe cu un sens mai adânc decât cel spus în versurile poeziei. — Se încheie cu imnul României în care poetul cântă frumuseța țării sale, și îi dorește, spre binele și mărirea ei, după unirea în vechile-i hotare, unirea în credință cu al Romei far strălucitor.

Partea a doua: *Melodii franciscane*, e formată dintr'un grup de 30 poezii. E un „pro domo” în jurul unor persoane, locuri și evenimente dragi și memorabile în istoria familiei franciscane.

Partea a treia: *Către sf. Maria*, e formată din 10 poezii. Ca și tema ce o tratează, aceasta e partea cea mai gingașă. Cuprinde imnuri de slavă și rugăciuni arzătoare adresate Maicii Domnului, Maria.

Partea a patra: *Melancolie*, o compun 12 poezii în ele poetul încearcă să arate că viața pământească a omului e efemeră și trucidică. De aceea e foarte consult ca omul dacă se ostenește, să se ostenească ca să-și asigure cealaltă viață veșnică și fericită și ca să-și dorească apropierea. Din acest dor izvorăște sentimentul de melancolie căruia autorul îi dă expresie în prima poezie a acestei părți, dar acest sentiment nu-i un sentiment ce te deprimă și te face apatic, ci un sentiment reconfortător după care te simțеști îmboldit spre munca creatoare.

Cartea întreagă are 152 pagini, format 8° presărate cu o mulțime de fotografii

Cât privește tehnica cărții: hârtie, tipar, aranjament, nu se poate nimic reproșa.

Se poate comanda dela Tipografia „Seráfica” din Săbăoani, jud. Roman. Prețul, 25 Lei. S. P.

„**Cultura Creștină**”. Blajul, cetățuia noastră bisericăască și culturală, caută să-și înădească tot mai mult rosturile sale de pe vremuri. Aceasta, credem, că o poate face tot atât de bine astăzi, poate și mai bine decât pe vremuri. Luminile culturii, în timpul Vlădicului Vasile, de fericită pomenire, s'au aprins una câte una. Astăzi sunt multe, așa că azi în toată țara nu întâlnim un oraș cu atmosferă mai cărturărească decât în ctitoria episcopului Inochentie Micu, dela îmbinarea celor două Târnave.

Din această lume, cu cărturari de muncă răbdurie, copleșiți de tradiții de muceniec, și eroism al gândurilor pentru biruința noastră, ne vine „**Cultura Creștină**”. E bine venită, „pentru că — într'adevăr — haosul de idei este și mai mare în lumea de azi. Pentru că în mințile oamenilor de astăzi confunzia este și mai odăncă. Pentru că încercările și nizuințele de a întuneca istoria și rolul din trecut al Blajului sunt și mai stăruitoare. Pentru că lupta împotriva bisericii unite a luat forme și mai acute, și armele de atac sunt și mai fără scrupule, decât în trecut”.

Probleme ce oferă un întreg program de luptă. De aceea cei grupați în jurul revistei blăjene se angajează ca prin scrișul lor să dea pentru zilele noastre „o anumită îndrumare sufletească, o orientare creștină în toate domeniile vieții particulare și ale vieții de stat, pe care vom încerca a o prinde și a o continua în paginile revistei reînviată”.

Program sănătos, în jurul căreia vedem grupate cele mai încercate condeie ale bisericii noastre.

Zenovie Păclisanu, ce desgroapă lucruri inedite, pline de tălc din trecutul nostru bisericăesc, *Nicolae Brnzeu* distinsul apologet dela Lugoj, *Ion Agărbiceanu*, vigurosul prozator al Ardealului, cu un cadru bine fixat în paginile istoriei noastre literare, distinsul profesor *Augustin Popa* ș., a. ca să nu pomenim decât pe câțiva, dintre cei aleși, constituiesc cheazășia cea mai deplină, că publicația Blajului a încăput în mâini priecute și e condusă de minți luminate

Iată de ce și noi suntem de aceeași părere cu redacția distinselor reviste „*Ar și păcat*” ca să se împotmolească „*din lipsă de înțelegere și lipsă de sprijin*”. Suntem însă siguri că acestea nu vor lipsi.